

32317 JBZ-Raad

Nr. Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld d.d. ...

De vaste commissie voor Asiel en Migratie heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de minister van Asiel en Migratie over de volgende brief:

- Nederlandse reactie op situatie bij Ceuta op 30 en 31 juli jl en de Geannoteerde Agenda Informele JBZ-raad op 4 augustus 2026 (2026D37814)

De vragen en opmerkingen zijn op 3 augustus 2026 aan de minister van Asiel en Migratie voorgelegd. Bij brief van ... zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie
Peter de Groot

Griffier van de commissie
Burger

Inhoud

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

- **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
- **Inbreng van de leden van de PVV-fractie**
- **Inbreng van de leden van de BBB-fractie**
- **Inbreng van de leden van de ChristenUnie-fractie**

II Reactie van de minister van Asiel en Migratie

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief die dient als reactie op de bestorming van Ceuta door minimaal 50.000 illegale migranten. Deze leden willen de minister bedanken voor de snelle reactie op deze zeer zorgwekkende situatie. Naar aanleiding van deze reactie en de ingelaste informele JBZ-raad hebben voornoemde leden nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie constateren dat het kabinet de constructieve opstelling van Marokko m.b.t. het terugnemen van deze illegale migranten verwelkomt. Desalniettemin blijft het op dit moment onduidelijk welke rol de Marokkaanse autoriteiten wel of niet hebben

gespeeld bij het ontstaan van deze bestorming, dan wel of zij bewust of onbewust stappen niet hebben gezet die deze bestorming hadden kunnen voorkomen. Is de minister bereid om tijdens de JBZ-raad als onderdeel van de reeds aangekondigde inzet op het onderzoeken van de oorzaak van deze bestorming ook de eventuele rol van de Marokkaanse autoriteiten mee te nemen?

De leden van de VVD-fractie merken voorts op dat het kabinet zal blijven inzetten op 'innovatieve oplossingen' om de kans op dit soort bestormingen in de toekomst te minimaliseren. Eén van de meest belovende innovatieve oplossingen is hierbij volgens deze leden het zogenaamde veilige derdelandenconcept. Via dit concept kunnen asielaanvragen van asielzoekers onder andere niet-ontvankelijk worden verklaard als er een overeenkomst bestaat met een derde land over de toelating van asielzoekers. Deelt de minister de opvatting dat een grootschalige operationalisering van het veilige derdelandenconcept dit soort massale bestormingen in de toekomst kan voorkomen? Wat is in dat kader de status van de uitvoering van de motie van de leden Becker en Ellian (Kamerstuk 21501-20, nr. 2417) om in onderhandelingen met landen buiten Europa in te zetten op het veilige derdelandenconcept?

De leden van de VVD-fractie hebben de afgelopen dagen met interesse kennisgenomen van de reactie van andere Schengenlanden vis-à-vis Spanje. Onder andere Italië zou opnieuw Schengengrenscontroles hebben ingesteld vis-à-vis Spanje, en ook Frankrijk zou extra grenscontroles aan haar zuidgrens hebben ingesteld. Kan de minister een overzicht geven van de maatregelen die andere Schengenlanden tot dusver hebben genomen? Hoe apprecieert de minister deze maatregelen?

Tot slot verwelkomen de leden van de VVD-fractie de inzet van het kabinet om alle illegale migranten die mogelijk via Ceuta naar Nederland zullen komen over te dragen aan Spanje. Is de minister bereid te bevestigen dat hij al het mogelijke zal doen om te voorkomen dat deze illegale migranten naar Nederland zullen komen en om wat voor reden dan ook aanspraak zullen maken op een verblijfsvergunning asiel, dan wel op een ander type verblijfsvergunning?

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie vragen of de minister, gelet op de Marokkaanse invasie in Ceuta, bereid is direct de Nederlandse grenzen te sluiten voor alle asielprofiteurs en een totale asielstop in te voeren. Zo nee, waarom niet?

Inbreng van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben met interesse kennisgenomen van onder andere de brief van het kabinet van 3 augustus 2026 betreffende "De Nederlandse reactie op situatie bij Ceuta op 30 en 31 juli jl. en de Geannoteerde Agenda Informele JBZ-raad op 4 augustus 2026". Zij hebben daarover een aantal vragen.

De leden van de BBB-fractie lezen in de brief: "Doorreizen vanuit Ceuta naar de rest van Schengen gaat daarom enkel gecontroleerd." Kan de minister aangeven wat er verstaan wordt onder 'gecontroleerd' en hoe wordt gegarandeerd dat ze niet de Marokkaanse nationaliteit hebben en alsnog worden doorgelaten?

De leden van de BBB-fractie lezen in de brief : "Mochten er in Nederland asielzoekers worden aangetroffen die zijn aangekomen in Ceuta, worden deze personen overgedragen aan

Spanje conform de afspraken in de Asiel en Migratiebeheer Verordening (AMbV), zodat Nederland geen extra druk op ons asielstelsel krijgt door de situatie in Ceuta." Hoe verhoudt zich dat tot de eerdergenoemde passage over controle? Vertrouwt ook de minister er niet op dat er toch mensen uit Ceuta naar Nederland onderweg zijn of gaan zijn?

De leden van de BBB-fractie lezen in de brief dat u "...op vrijdagochtend 31 juli jl. direct contact heeft opgenomen met de minister van Buitenlandse Zaken van Spanje, minister van Buitenlandse Zaken van Marokko en de Eurocommissaris van Binnenlandse Zaken en hen hebt opgeroepen tot snel en effectief optreden en, waar nodig, een gecoördineerde EU-aanpak." Kan de minister aangeven wat de antwoorden hierop van Spanje, Marokko en de Eurocommissaris waren en welke concrete acties zijn toegezegd?

De leden van de BBB-fractie lezen in de brief ook: "...is de situatie in Ceuta een ongeken- de schending van de integriteit van de buitengrens van Europa en alles moet erop gericht zijn om dat te voorkomen." Kan de minister aangeven wat de reden was, zeker gezien de ongeken- de situatie, dat de minister-president toch twee dagen wachtte met een reactie op de ontwikkelingen en we nog steeds niet goed weten wat de situatie ter plekke is? Er circuleren namelijk ook meerdere beelden van nog duizenden Marokkanen in Ceuta en zelfs van groepen die via een Spaans treinstation verder Europa in lijken te reizen. Heeft de minister zelf ook waarnemers gestuurd om de situatie ter plaatse te observeren en te beoordelen. En zo nee waarom niet, en zo ja, wat zijn hun bevindingen?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister ook of het klopt dat de Spaanse premier Sánchez, of iemand anders van de Spaanse regering, heeft aangegeven dat 7.000 minderjarigen uit Ceuta welkom zijn in Spanje en dus in de EU? Zo ja, hoe zich dit verhoudt tot het zojuist afgesloten EU Asiel- en Migratiepact? Waarom zouden ze niet gewoon met hun ouders kunnen terugkeren? Hoe wenselijk is het dat wij als EU kansarme asielzoekers opnemen, terwijl deze hier normaal geen verblijfsvergunning zouden krijgen omdat Marokko een veilig land is? En wat dit betekent voor de druk op de asielketen?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister hoe de leeftijd van de Marokkanen die Ceuta zijn binnengevallen wordt gecontroleerd. Sánchez heeft het immers over minderjarigen. Aan welke leeftijden moeten wij dan denken? En weet de minister of deze mensen een strafblad hebben? Van in ieder geval één persoon is namelijk bekend dat hij in Nederland een straf had moeten uitzitten.

De leden van de BBB-fractie vragen de minister of hij bereid is om samen met andere lidstaten alles op alles te zetten om ervoor te zorgen dat Marokkanen die naar Ceuta zijn gekomen niet via Spanje toch toegang krijgen tot de EU. Zo ja, wat is de Nederlandse inzet daarop?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister hoe hij samen met de lidstaten de veiligheid van de Spaanse ingezetenen van Ceuta gaat garanderen en hoe gaat hij er samen met de andere lidstaten voor gaat dat een invasie zoals afgelopen week nooit meer zal voorkomen.

De leden van de BBB-fractie vragen de minister hoe hij de pogingen van Commissievoorzitter Von der Leyen beoordeelt om in een brief de positie van premier Sánchez te steunen en de

falende grensbewaking door de Spaanse socialistische regering te bagatelliseren, terwijl 22 EU-leiders (waaronder Italië) juist kritiek uitten op het Spaanse beleid als aantrekkingsfactor. Kan de minister dit tijdens de JBZ-Raad van 4 augustus expliciet aan de orde stellen en aandringen op een kritische, gezamenlijke Europese lijn in plaats van de Spaanse tekortkomingen te verdoezelen?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister welke gevolgen de Ceuta-crisis heeft volgens het Nederlandse minderheidskabinet voor de asielketen en de gemeenten. Welke aanvullende maatregelen neemt of overweegt de minister om extra druk op de Nederlandse asielopvang en gemeenten te voorkomen? Is de minister bereid de heldere kritische positie van Italië (onder leiding van premier Meloni) en andere lidstaten die grenscontroles hebben heringevoerd, te omarmen en te volgen, inclusief ten aanzien van de positie van Spanje in het Schengengebied, en dit tijdens de JBZ-Raad van 4 augustus actief te bepleiten?

Deelt de minister de opvatting dat het eerdere generale pardon/reguliere regularisatie van meer dan een half miljoen (en volgens recente cijfers mogelijk ruim een miljoen) illegale migranten door de socialistische Sánchez-regering een belangrijke aantrekkingsfactor vormde die mede aan deze Ceuta-crisis heeft bijgedragen? Zal de minister dit standpunt tijdens de JBZ-Raad inbrengen en aandringen op maatregelen die dergelijke nationale regularisaties ontmoedigen of neutraliseren in het belang van de integriteit van Schengen?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister hoe het staat met de uitvoering van terugkeercentra/return hubs en de volledige tenuitvoerlegging van alle mogelijkheden van de recent aangenomen EU-terugkeerverordening (de EU-uitzetwet), waarvan BBB in het Europees Parlement groot voorstander is en waaraan BBB in de EU actief heeft meegewerkt. Welke stappen zet Nederland concreet richting asielprocedures en opvang in veilige derde landen buiten de EU, en zal de minister tijdens de JBZ-Raad van 4 augustus aandringen op versnelling hiervan als antwoord op crises zoals in Ceuta?

Hoe beoordeelt de minister de rol van Marokko in deze crisis? Steunt het kabinet eventuele sancties of andere maatregelen tegen Marokko indien blijkt dat de crisis bewust is veroorzaakt of toegelaten (bijvoorbeeld als pressiemiddel of wraak voor een staatsbezoek aan Algerije), analoog aan de Ceuta-crisis van 2021 die volgde op de medische behandeling van de president van de Westelijke Sahara? Zal de minister dit onderwerp agenderen tijdens de JBZ-Raad?

De leden vragen of de minister het treurige feit ter sprake wil brengen dat, ondanks de eis van de Europese fractie van BBB (ECR) tot een spoeddebat in het Europees Parlement en terugkeer uit het reces, de grote fracties (waaronder de christendemocraten/EVP) een debat over Ceuta hebben uitgesteld tot medio september. Is de minister desondanks bereid aan te dringen op maximale Europese politieke en parlementaire aandacht – nationaal en Europees – ter voorkoming van nieuwe migratiecrises en bestormingen van de EU-buitengrenzen, en dit te koppelen aan de uitkomsten van de JBZ-Raad van 4 augustus?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister de Kamer toe te zeggen zo spoedig mogelijk, en in ieder geval voorafgaand aan of direct na de JBZ-Raad van 4 augustus, te informeren over de Nederlandse inzet, de besproken maatregelen (inclusief grenscontroles, terugkeer en

de positie van Spanje in Schengen) en de resultaten, zodat de Kamer haar controlerende taak adequaat kan uitoefenen.

De leden van de BBB-fractie vragen de minister of hij bekend is met de kritiek – ook van BBB-Europarlementariër Sander Smit en de ECR-fractie – dat het EU-Asiel- en Migratiepact (in werking sinds juni 2026) al ontoereikend is gebleken om crises zoals de bestorming van Ceuta te voorkomen of adequaat te beheersen, omdat het te veel beheert in plaats van de instroom structureel stopt, de buitengrenzen nog onvoldoende verdedigt en versterkt en nog te weinig garanties biedt tegen doorreizen naar landen als Nederland. Deelt de minister de zorg dat het solidariteits- en relocatiemechanisme (de verkapte Europese spreidingswet) onevenredige druk kan leggen op sociaaleconomisch aantrekkelijke lidstaten als Nederland, terwijl frontlijnlanden zoals socialistisch Spanje hun verantwoordelijkheid onvoldoende nemen? Zal de minister tijdens de JBZ-Raad van 4 augustus aandringen op een kritische evaluatie van deze tekortkomingen en op verdere versterking van de externe dimensie, zonder de positieve elementen van de EU-terugkeerverordening (waarvan voornoemde leden groot voorstander zijn) te verzwakken?

De leden van de BBB-fractie vragen welke concrete gevolgen de minister voorziet van het EU Asiel- en Migratiepact voor de Nederlandse asielketen en gemeenten naar aanleiding van de Ceuta-crisis, mede gezien de mogelijkheid tot verhoogde solidariteitsbijdragen of relocatie. Is de minister bereid om, in lijn met de heldere positie van Italië en andere lidstaten, te pleiten voor maximale nationale soevereiniteit en afwijzing van verplichte opname, en tegelijkertijd met alle macht in te zetten op een versnelde uitvoering van return hubs, uitzetcentra en asielprocedures in veilige derde landen buiten de EU – precies de onderdelen die BBB in het Europees Parlement actief heeft ondersteund en aangescherpt?

De leden van de BBB-fractie vragen of Nederland bereid is de oprichting van fysieke barrières langs de Europese buitengrenzen van de EU actief te bepleiten en de lidstaten aan de buitengrenzen hiertoe te bewegen en hierbij te ondersteunen.

Inbreng van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie steunen de lijn van het kabinet dat de Europese buitengrenzen moeten worden versterkt en dat verdere implementatie van het Asiel- en Migratiepact noodzakelijk is. Tegelijkertijd moet alles op alles worden gezet om mensensmokkel, levensgevaarlijke irreguliere overtochten en de schrijnende situaties waarin mensen, soms zelfs met dodelijke afloop, terechtkomen, te voorkomen. Vanuit die balans tussen effectief grensbeheer en bescherming van de menselijke waardigheid vragen deze leden de minister om tijdens de informele JBZ-Raad nadrukkelijk aandacht te vragen voor de volgende twee punten.

1. Voorkomen van nieuwe tragedies

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de minister in de JBZ-Raad aandacht te vragen voor het voorkomen van mensensmokkel en levensgevaarlijke irreguliere overtochten. Daarbij achten zij het van belang dat Spanje, Marokko, Frontex en de Europese Commissie niet alleen inzetten op grensbewaking en terugkeer, maar ook op het voorkomen dat kwetsbare mensen, waaronder minderjarigen, in de handen van mensensmokkelaars

terechtkomen of hun leven riskeren. Kan de minister aangeven op welke wijze hij dit punt tijdens de JBZ-Raad zal inbrengen?

2. Europese verantwoordelijkheid en evaluatie

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de minister in de JBZ-Raad te pleiten voor een grondige Europese evaluatie van de gebeurtenissen in Ceuta. Een dergelijke evaluatie kan bijdragen aan beter inzicht in de oorzaken van deze situatie en aan lessen om herhaling in de toekomst te voorkomen. Is de minister bereid hiervoor in de JBZ-Raad aandacht te vragen en zich in te zetten voor een gezamenlijke Europese evaluatie?

II Reactie van de minister van Asiel en Migratie